

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25.04.2018, sp. zn. 5 Tdo 411/2018, ECLI:CZ:NS:2018:5.TDO.411.2018.1

Číslo: 50/2018

Právní věta:

I. Účinky zahájení trestního stíhání pro trestný čin, o jehož promlčení jde, ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku má i takové usnesení o zahájení trestního stíhání, v němž je totožný skutek, pro nějž je později pachatel odsouzen, odlišně právně kvalifikován jako jiný trestný čin. Pro přerušení běhu promlčecí doby je určující den vydání (vyhotovení a navazujícího rozeslání) usnesení o zahájení trestního stíhání, a nikoli doručení jeho opisu obviněnému.

II. Ustanovení § 254 odst. 1 tr. zákoníku je ve vztahu k § 222 odst. 1 tr. zákoníku v poměru subsidiarity, neboť poruchový delikt má před ohrožovacím přednost.

Není-li v trestním řízení prokázáno zmaření uspokojení pohledávek věřitelů ve smyslu § 222 odst. 1 tr. zákoníku, je třeba zabývat se tím, zda majetková práva poškozených nebyla protiprávním nakládáním s účetnictvím ohrožena ve smyslu § 254 odst. 1 in fine tr. zákoníku. Totožnost skutku je v takovém případě zachována.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.04.2018

Spisová značka: 5 Tdo 411/2018

Číslo rozhodnutí: 50

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Promlčení trestní odpovědnosti, Zahájení trestního stíhání

Předpisy: § 160 odst. 1 tr. ř.
§ 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněné M. T. proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2017, sp. zn. 5 To 336/2017, který rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 6 T 256/2016.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. 8. 2017, sp. zn. 6 T 256/2016, byla obviněná M. T. (při nezměněném zprošťujícím výroku o vině z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. 6 T 256/2016, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 13. 6. 2017, sp. zn. 5 To 161/2017), uznána vinnou přečinem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „tr. zákoník“). Za to byl obviněné M. T. podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku uložen peněžitý trest ve výši 100 000 Kč, který byl vyměřen podle § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku ve 100 denních sazbách po 1 000 Kč. Pro případ, že by nebyl peněžitý trest ve stanovené lhůtě vykonán, byl jí podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku uložen náhradní trest odnětí svobody v trvání tří měsíců. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byli poškození uvedení ve výroku rozsudku odkázáni se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Uvedeného přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku se obviněná podle rozsudku soudu prvního stupně dopustila tím, že (zjednodušeně uvedeno) jako jednatelka a spoluvlastnice obchodního podílu ve výši 50 % v obchodní společnosti B. I., s. r. o., se sídlem P. 2, L. (dále jen jako „B. I.“), nyní obchodní společnost B. W. s. r. o., se sídlem náměstí P., P. 10 – H., si byla vědoma toho, že obchodní společnost B. I. má více věřitelů s pohledávkami po splatnosti, přesto nejdříve prodala obchodní společnostem B. B. D., s. r. o., CK B., s. r. o., a dalším fyzickým osobám osobní a nákladní motorová vozidla, autobus a dálkový autobus uvedené ve výroku rozsudku. Následně obviněná dne 4. 6. 2012 z bankovního účtu obchodní společnosti B. I. vybrala částku ve výši 300 000 Kč a její manžel E. T. vybral dvakrát částku ve výši 300 000 Kč. Vybranou finanční hotovost v celkové výši 900 000 Kč oba použili nezjištěným způsobem. Obchodní společnost B. I. za prodej svého majetku přijala finanční prostředky v celkové výši 1 823 535 Kč. Místo toho, aby se obviněná nadále snažila splácet své splatné závazky, převedla dne 27. 5. 2013 obchodní podíl v obchodní společnosti B. I. na notářství v P. 1 na J. S. s deklarovanou cenou za obchodní podíl ve výši 100 000 Kč a současně mu předala část účetních dokladů, přičemž zbytek účetnictví se nepodařilo dohledat. Učinila tak přesto, že musela být přinejmenším srozuměna s tím, že nový nabyvatel obchodního podílu a jednatel společnosti nebude pokračovat v předmětném podnikání, že převod je pouze formální, a že tak svým věřitelům uvedeným ve výroku rozhodnutí ohrozí vymáhání splatných pohledávek.

3. Proti uvedenému rozsudku podali odvolání obviněná M. T. a v její neprospěch i státní zástupce a poškozené obchodní společnosti. O těchto odvoláních rozhodl Městský soud v Praze ve veřejném zasedání konaném dne 22. 11. 2017 rozsudkem, sp. zn. 5 To 336/2017, následovně. K odvolání státního zástupce podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že za výše uvedený trestný čin byl obviněné M. T. uložen podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, jehož výkon jí byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let. Podle § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku byl obviněné uložen také peněžitý trest ve výměře 100 denních sazeb po 1 000 Kč, tj. celkem ve výměře 100 000 Kč. Pro případ, že by obviněnou nebyl peněžitý trest ve stanovené době vykonán, stanovil odvolací soud podle § 69 odst. 1 tr. zákoníku náhradní trest odnětí svobody v trvání tří měsíců. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněné dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodních společností v trvání dvou let. Jinak zůstal napadený rozsudek ve výroku o vině a ve výroci o náhradě škody nezměněn. Odvolání obviněné a poškozených obchodních společností bylo podle § 256 tr. ř. zamítnuto.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podala obviněná M. T. prostřednictvím svého obhájce dovolání z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. e) a g) tr. ř., které spatřovala v tom, že

proti ní bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv bylo podle zákona nepřípustné, a v tom, že skutek byl nesprávně hmotněprávně posouzen.

5. Obviněná nejdříve zrekapitulovala dosavadní průběh trestního řízení a argumentaci soudů nižších stupňů v odůvodnění jejich rozsudků, s níž zásadně nesouhlasila. Své dovolání postavila v podstatě na dvou námitkách. Předně měla za to, že došlo k promlčení trestního stíhání, resp. správně trestní odpovědnosti za skutek, pro který byla rozsudky soudu prvního a druhého stupně uznána vinnou. Dále obviněná namítala nedodržení principu totožnosti skutku v průběhu řízení, neboli byla podle svého přesvědčení odsouzena pro skutek, pro který nebylo zahájeno trestní stíhání a podána obžaloba.

6. Obviněná především poukázala na to, že skutek vymezený v usnesení o zahájení trestního stíhání, jakož i v obžalobě je odlišný od toho v odsuzujícím rozsudku soudu prvního stupně. Původně jí bylo kladeno za vinu, že měla úmyslně odstranit majetek obchodní společnosti a následně převést finanční prostředky inkasované za prodej vozidel na účet obchodní společnosti B. I., ze kterého je měla v hotovosti vybrat a naložit s nimi nezjištěným způsobem. Tento takto popsany skutek se odehrál v roce 2012, přičemž k výběru finančních prostředků z účtu obchodní společnosti B. došlo dne 4. 6. 2012. Pouze převod autobusu Otokar Navigo byl realizován až dne 7. 5. 2013, avšak nesouvisel s domnělým zašantročením peněz, protože výběry z účtu byly uskutečněny již dne 4. 6. 2012. Tehdy také začala běžet tříletá promlčecí doba kriminalizovaného jednání. Protože jednání bylo nakonec posouzeno jako přečin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku, uplatní se tříletá promlčecí doba podle § 34 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku. Podle jejího přesvědčení proto promlčecí doba uplynula dne 4. 6. 2015.

7. Dále obviněná polemizovala s odvolacím soudem o správnosti časového vymezení skutku a o okamžiku přerušení běhu promlčecí doby. Soud druhého stupně vycházel z data převodu podílu v obchodní společnosti B. I. na J. S., k němuž došlo dne 27. 5. 2013. Ovšem tato skutková okolnost nebyla součástí dějové linie popisu skutku tak, jak byl vymezen v přípravném řízení. I kdyby se však z tohoto data vycházelo, uplynula by promlčecí doba nejpozději dne 27. 5. 2016, protože podle jejího přesvědčení před tímto datem nedošlo k přerušení běhu promlčecí doby. Vycházela přitom ze znění § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, podle něhož se promlčecí doba přerušuje zahájením trestního stíhání „pro trestný čin, o jehož promlčení jde“. V daném případě šlo o trestný čin poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, nikoli o přečin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku. Na změnu právní kvalifikace skutku byla obviněná upozorněna až dne 15. 8. 2017, kdy byla soudem prvního stupně uznána vinnou. K uvedenému datu také podle obviněné nastaly účinky přerušení běhu promlčecí doby. Obviněná proto vytkla odvolacímu soudu, že nesprávně vyhodnotil, že jí nebylo usnesením o zahájení trestního stíhání sděleno podezření ze spáchání přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku, ale přečinu poškození věřitele. Z tohoto důvodu nebyl běh promlčecí doby přerušen doručením usnesení o zahájení trestního stíhání, jak uváděl odvolací soud. Obviněná měla za to, že rozsudek byl z tohoto důvodu nezákonný a trestní stíhání mělo být zastaveno z důvodu uvedeného v § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř.

8. V další části svého dovolání obviněná namítla, že nebyla zachována totožnost skutku, pro který byla podána obžaloba, a skutku, pro který byla nakonec uznána vinnou. Poukázala přitom na ustálenou judikaturu týkající se totožnosti skutku, zejména na rozhodnutí Nejvyššího soudu. Podle jejího názoru v případě prvního skutku popsaného v usnesení o zahájení trestního stíhání a v obžalobě šlo o předlužení společnosti, převedení jejího majetku a utracení jejích likvidních finančních zdrojů k tíži věřitelů, zatímco v případě skutku uvedeného v odsuzujícím rozsudku soudu prvního stupně šlo o převod obchodních podílů v obchodní korporaci a zašantročení jejího účetnictví, aniž by došlo ke zmenšení jejího majetku, jde tedy pouze o převod obchodního podílu na bílého koně, čímž se však nemění ekonomická báze (ani aktiva, ani pasiva) obchodní společnosti.

9. Nadto podle názoru obviněné M. T. odvolací soud nesprávně hodnotil výpověď svědka J. S., protože k žádné ztrátě účetnictví nedošlo. Svědek J. S. totiž potvrdil, že si účetní podklady odvezl a měl je někde u sebe doma. Orgány činné v trestním řízení však po svědkovi J. S. předložení těchto dokladů vůbec nepožadovaly a tuto skutečnost uplatnily k tíži obviněné. Obviněná je přesvědčena, že „zcela jiný popis skutku však nemá vést soud k domnělému beneficiu pro pachatele spočívajícím ve ‘výhodnějším’ odsouzení za příznivější trestný čin“. Sankcí za nedodržení totožnosti skutku měl být podle jejího názoru věcný neúspěch obžaloby v řízení před soudem a zproštění obviněné obžaloby.

10. S ohledem na výše uvedené proto obviněná navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze i jemu předcházející rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 a aby věc přikázal tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

11. K dovolání obviněné M. T. se vyjádřila státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství. Po shrnutí dovolání obviněné konstatovala, že dovolací argumentace obviněné k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. sice formálně odpovídala, avšak nepovažovala ji za opodstatněnou. V této souvislosti uvedla, že obviněná poukázala na ustanovení § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku s tím, že v daném případě šlo o trestný čin poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku, avšak přehlédla judikaturu vztahující se k výkladu rozhodné délky promlčecí doby trestního stíhání podle konkretizace trestného činu, o jehož promlčení šlo. V daném případě soudy dospěly k závěru, že její jednání pod bodem I. obžaloby odpovídalo znakům skutkové podstaty přečinu zkraslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku, kterým byla uznána vinnou. Promlčecí lhůta byla podle § 34 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku tříletá a začala běžet za podmínky § 34 odst. 2 tr. zákoníku ode dne 27. 5. 2013, kterým došlo ke způsobení trestného následku jejího jednání ve smyslu § 254 odst. 1 tr. zákoníku. K přerušení promlčecí doby došlo za podmínky § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku zahájením jejího trestního stíhání (přičemž odkázala na konkrétní usnesení Policie České republiky ze dne 18. 1. 2016). Z uvedených důvodů nebránila jejímu trestnímu stíhání zákonná překážka uvedená v ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř., a proto ani nebyl dán důvod pro zastavení jejího trestního stíhání z důvodu promlčení podle § 223 odst. 1 tr. ř., jak se obviněná nesprávně domnívala.

12. Státní zástupkyně proto odmítla i názor obviněné, že odvolací soud nezohlednil okolnost, že její trestní stíhání nebylo zahájeno pro skutek kvalifikovaný podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku, ale že jí bylo kladeno za vinu jednání, posouzené jako přečin poškození věřitele podle § 222 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Naopak odvolací soud tuto změnu právní kvalifikace zohlednil správným určením délky promlčecí doby, provedl též správný rozbor relevantních lhůt a nechyboval ani při aplikaci příslušných právních předpisů.

13. Státní zástupkyně se neztotožnila ani s názorem obviněné, že byla odsouzena pro jiný skutek, než pro který byla podána obžaloba, naopak totožnost skutku byla od počátku trestního stíhání zachována. Předně státní zástupkyně připomněla, že takové námitky obviněné, stejně jako ty, jimiž zpochybňovala skutková zjištění soudů nižších stupňů, neodpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu uvedenému v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nad rámec uvedeného státní zástupkyně nemohla ani přisvědčit obviněné, že by došlo k porušení zásady obžalovací ve smyslu § 220 odst. 1 tr. ř. Dále vysvětlila rozdíl mezi skutkem a jeho popisem. Upozornila především na to, že zůstala zachována částečná shoda následku, která je pro zachování totožnosti skutku dostačující. Tato dílčí shoda spočívala v tom, že nedošlo ke zmaření uspokojení ve výroku obžaloby uvedených věřitelů, ale došlo k pouhému ohrožení jejich majetkových práv.

14. Z uvedených důvodů státní zástupkyně navrhl dovolání obviněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout jako zjevně neopodstatněné.

III.

Přípustnost dovolání

15. Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení, a zabýval se otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označeným dovolacím důvodům.

16. Dovolání je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který na rozdíl od odvolání či některých jiných opravných prostředků není možné podat z jakéhokoli důvodu, ale jen z některého z taxativně vymezených dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř., resp. podle § 265b odst. 2 tr. ř. Podání dovolání z jiného důvodu je vyloučeno. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, ale je třeba, aby námitky dovolatele svým obsahem odpovídaly takovému důvodu.

17. Obviněná M. T. uplatnila dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. e) a g) tr. ř., ve skutečnosti ale měla na mysli spíše dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. v jeho druhé alternativě, neboť se domáhala přezkumu rozhodnutí soudu odvolacího, který svým rozsudkem rozhodl o zamítnutí jí podaného řádného opravného prostředku, odvolání, proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně, tj. proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř., přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. e) a g) tr. ř. Toto pochybení však samo o sobě nebylo natolik závažné, aby Nejvyšší soud jen proto dovolání obviněné odmítl.

18. Podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže proti obviněné bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřípustné.

19. Důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je možné úspěšně uplatnit tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o aplikaci norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví.

IV.

Důvodnost dovolání

20. Obviněná předně namítla, že byla v tomto trestním řízení stíhána pro skutek, ačkoliv trestní odpovědnost za něj pro uplynutí promlčecí doby zanikla, a proto mělo být její trestní stíhání zastaveno. S argumentací obviněné, jak byla rozvedena shora, však dovolací soud nesouhlasí, k promlčení trestního stíhání z důvodů uvedených v rozsudku soudu druhého stupně, jakož i ve vyjádření státní zástupkyně, nedošlo.

21. Tuto námitku obviněná uplatnila již v rámci svého odvolání a odvolací soud se jí zabýval v odůvodnění svého rozhodnutí (str. 14). Nejvyšší soud k tomu připomíná, že podle své ustálené judikatury dovolání, v němž obviněná opakuje námitky, kterými se snažila zvrátit už rozhodnutí soudu prvního stupně a jimiž se odvolací soud zabýval a vypořádal se s nimi náležitým a dostatečným způsobem, Nejvyšší soud zpravidla odmítne jako zjevně neopodstatněné (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 5. 2002, sp. zn. [5 Tdo 86/2002](#), uveřejněné pod č. T 408. ve svazku 17 Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, který vydávalo Nakladatelství C. H. Beck, Praha 2002).

22. Proto dovolací soud jen stručně uvede, proč k promlčení trestní odpovědnosti za skutek, kterým byla obviněná uznána vinnou, nedošlo. Obviněná byla uznána vinnou přečinem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku, jehož se dopustila tím, že zatajila účetní knihy, které nepředala při převodu obchodního podílu J. S., který se stal též jednatelem obchodní společnosti B. I., to vše k datu 27. 5. 2013. V důsledku toho nebylo možno dohledat majetek

uvedené obchodní společnosti, s níž prokazatelně obviněná nakládala v posledním období před převodem obchodního podílu a změnou v osobě jednatele a na němž by se mohli uspokojit věřitelé. Z uvedeného důvodu, jakkoliv tato část popisu skutku původně v usnesení o zahájení trestního stíhání (č. l. 10 a násl. trestního spisu) ani v obžalobě (č. l. 2155 a násl. trestního spisu) s ohledem na odlišnou právní kvalifikaci nebyla uváděna (k zachování totožnosti viz dále), lze uvedený den považovat za okamžik spáchání předmětného trestného činu. Promlčecí doba v případě přečinu zkrusování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku činí podle § 34 odst. 1 písm. e) tr. zákoníku tři léta. Určující pro počátek promlčecí doby podle § 34 odst. 2 tr. zákoníku je den 27. 5. 2013, neboť tehdy nastal účinek v podobě ohrožení majetkových práv poškozených uvedených v popisu skutku výrokové části rozsudku soudu prvního stupně, když obviněná nepředala úplné účetnictví svému nástupci v postavení jednatele J. S. Pro počítání promlčecí doby platí interpretační pravidlo uvedené v § 139 tr. zákoníku, tedy nezapočítává se do promlčecí doby den, kdy nastala událost určující její počátek, tj. v tomto případě den 27. 5. 2013, promlčecí doba tak běžela ode dne následujícího, tj. 28. 5. 2013, a nebýt dalších okolností, uplynula by po třech letech od uvedeného data (v tomto směru je možno doplnit či spíše zkorrigovat odůvodnění rozsudku soudu druhého stupně).

23. V daném případě ovšem došlo k přerušení běhu promlčecí doby tím, že ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku došlo k zahájení trestního stíhání pro trestný čin, o jehož promlčení jde. Trestní stíhání bylo zahájeno usnesením Policie České republiky, Obvodního ředitelství policie Praha II, Služby kriminální policie a vyšetřování, 2. oddělení Odboru hospodářské kriminality, č. j. KRPA-251484-220/TČ-2014-001292, ze dne 18. 1. 2016 (viz č. l. 10 trestního spisu a násl.), které bylo obviněné doručeno dne 27. 1. 2016. Pro přerušení běhu promlčecí doby je určující okamžik vydání usnesení (tj. den 18. 1. 2016), a nikoli jeho doručení obviněné, neboť usnesení o zahájení trestního stíhání má účinky již od svého vydání, což se též vyvozuje z jeho předběžné vykonatelnosti (viz k tomu ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 469). Jakkoliv to v daném případě nehrálo roli (neboť oba okamžiky nastaly dříve, než uplynula promlčecí doba), je možno i v tomto směru zkorrigovat názor uvedený v rozsudku odvolacího soudu.

24. Účinky spočívající v přerušení promlčecí doby podle § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku má dokonce i takové sdělení obvinění (resp. usnesení o zahájení trestního stíhání) učiněné ve smyslu § 160 odst. 1 tr. ř., které bylo zatíženo určitými vadami, pro něž bylo později nahrazeno novým sdělením obvinění pro týž skutek; nesmí však jít o vady, které by vedly k nicotnosti nebo zmatečnosti původního sdělení obvinění – srov. rozhodnutí č. 44/2010 Sb. rozh. tr. Tím spíše (*argumentum a maiori ad minus*) musí mít tyto účinky i takové usnesení o zahájení trestního stíhání, které sice jistými vadami trpí, jako jsou vady chybné právní kvalifikace v rozhodnutí označeného skutku, avšak pro tyto vady později zrušeno nebylo. Trestní řád totiž na více místech počítá s tím, že v průběhu trestního stíhání dochází ke změně právní kvalifikace (viz § 160 odst. 6, § 176 odst. 2 druhá věta, § 190 odst. 2 a § 225 odst. 2 tr. ř.), to ovšem nic nemění na tom, že po celou dobu trestního stíhání musí být zachována totožnost skutku vyplývající ze zásady obžalovací (viz § 2 odst. 8, § 176 odst. 2 první věta a § 220 odst. 1 tr. ř.). Právní kvalifikace skutku se může později měnit i přesto, že skutek byl původně správně právně kvalifikován, a to například z důvodu pozdější změny trestních zákonů (viz § 2 odst. 1 tr. zákoníku). Již z toho vyplývá, že právní řád počítá na více místech se změnami právní kvalifikace, která sama o sobě nemůže být důvodem pro zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání, tím méně být důvodem, proč by toto usnesení nemělo mít účinky přerušení běhu promlčecí doby ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku. V tomto smyslu je třeba též vykládat užitý pojem trestný čin v § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku, jímž se míní skutek kvalifikovaný jako trestný čin, neboť trestní stíhání se zahajuje a vede pro skutek, a nikoli pro trestný čin ve smyslu jeho právní kvalifikace (viz k tomu např. JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. 6. vydání. Praha: Leges, 2018, s. 519 a násl., a 580 a násl.). Pojem trestný čin v uvedeném spojení má nepochybně svůj význam,

neboť je určující pro stanovení délky promlčecí doby, kterou je vždy třeba posoudit s ohledem na aktuální právní kvalifikaci.

25. Nejvyšší soud z důvodů shora uvedených k této otázce uzavírá, že účinky zahájení trestního stíhání pro trestný čin, o jehož promlčení jde, ve smyslu § 34 odst. 4 písm. a) tr. zákoníku má i takové usnesení o zahájení trestního stíhání, v němž je totožný skutek, pro nějž později byla obviněná odsouzena, odlišně právně kvalifikován jako jiný trestný čin. Z důvodu přetržení běhu promlčecí doby podle uvedeného ustanovení začala běžet od 19. 1. 2016 (ode dne následujícího po dni určujícího počátek lhůty ve smyslu § 139 tr. zákoníku) nová tříletá promlčecí doba, která ani posléze neuplynula, neboť byla přerušena podáním obžaloby, resp. posléze vyhlášením odsuzujícího rozsudku pro tento trestný čin (ve smyslu shora nastíněném).

26. Nebyl tak důvod, aby soud prvního stupně podle § 223 odst. 1 tr. ř. trestní stíhání obviněné zastavoval z důvodu jeho promlčení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř.

27. Námitky, které obviněná M. T. podřadila dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., jsou prakticky výhradně procesního charakteru a jako takové s ohledem na hmotněprávní povahu dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. mu vůbec neodpovídají. Svými námitkami totiž obviněná zpochybňovala pouze správnost procesního postupu soudů nižších stupňů, které jí měly uznat vinnou pro skutek, pro který nebylo zahájeno trestní stíhání a nebyla podána obžaloba. Nejde tak o námitky nesprávného hmotněprávního posouzení skutku, který jí byl kladen za vinu. Zčásti (v závěru svého dovolání) obviněná napadala správnost skutkového stavu zjištěného soudy nižších stupňů a způsob, jakým hodnotily důkazy, aniž by vytkla vadu hmotněprávního posouzení ve shora vymezeném smyslu. Ani tyto námitky tak neodpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu, jak byl ve stručnosti vymezen shora.

28. Navíc se shodnými námitkami se řádně vypořádal jak soud prvního stupně, tak i odvolací soud, neboť byly též součástí obhajoby obviněné a obsahem podaného odvolání, z něhož pro účely dovolání obviněná též čerpala. Nejvyšší soud znovu připomíná, že zpravidla odmítne jako zjevně neopodstatněné takové dovolání, v němž obviněný pouze opakuje tytéž námitky, jimiž se snažil zvrátit již rozhodnutí soudu prvního stupně, pokud se jimi odvolací soud dostatečným způsobem zabýval a vypořádal se s nimi (v tomto případě srov. zejména str. 7 až 14 jeho rozsudku).

29. Nejvyšší soud při respektu k judikatuře Ústavního soudu, zejména pak ke stanovisku pléna Ústavního soudu ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. Pl. ÚS-st. 38/14, vyhlášenému jako sdělení Ústavního soudu pod č. 40/2014 Sb., uveřejněnému pod st. č. 38/14 ve svazku č. 72 na str. 599 Sbírký nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále ve zkratce jen „Sb. n. a u.“), nezjistil ani porušení základních práv obviněné, a to ani porušení práva na obhajobu, resp. práva na spravedlivý proces. Ostatně obviněná si toho byla vědoma, proto ani takové námitky neuplatnila.

30. Pokud jde o námitku obviněné, že nebyla zachována totožnost skutku, Nejvyšší soud nad rámec uvedeného a při vědomí, že ji nelze podřadit pod uplatněný dovolací důvod (jako tzv. *obiter dictum*), stručně uvádí následující. Předně je možno odkázat na odůvodnění obsažené v rozsudcích soudů nižších stupňů, které se touto otázkou též zabývaly a vyřešily ji správně tak, že po celou dobu řízení byla totožnost skutku zachována (viz str. 10 rozsudku soudu prvního stupně a zejména str. 11 až 13 rozsudku soudu druhého stupně). Správně soudy nižších stupňů dospěly k závěru, že převedení obchodního podílu na tzv. bílého koně J. S., jeho ustanovení jako jednatele a nepředání mu úplného účetnictví završilo celé dosavadní jednání obviněné v rámci obchodní společnosti B. I., neboť náleželo do souboru okolností, jimiž obviněná ohrožovala majetková práva obchodních partnerů této obchodní společnosti, jak jí bylo v obvinění i obžalobě kladeno za vinu.

31. K této námitce Nejvyšší soud připomíná, že totožnost skutku není soudní praxí ani právní teorií

chápana jen jako naprostá shoda mezi skutkovými okolnostmi popsány v žalobním návrhu a výrokem rozhodnutí soudu. Postačí shoda mezi podstatnými skutkovými okolnostmi, přičemž soud může a musí přihlížet i k těm změnám skutkového stavu, k nimž došlo při projednávání věci v hlavním líčení, bez ohledu na to, zda postavení obžalovaného zlepšují nebo zhoršují. Některé skutečnosti v rozhodnutí soudu tedy mohou oproti obžalobě přibýt, některé mohou odpadnout, soud má s ohledem na závěry o skutkovém stavu upřesnit nepřiléhavý popis skutku z obžaloby, nesmí se ovšem změnit podstata skutku (srov. rozhodnutí č. 6/1962, č. 19/1964, č. 64/1973, č. 24/1981-II.Sb. rozh. tr.).

32. Totožnost skutku je zachována (v poměru mezi obžalobou a rozhodnutím soudu o ní) kromě jiných případů i tehdy, jestliže je úplná shoda alespoň v jednání při rozdílném následku, nebo je úplná shoda alespoň v následku při rozdílném jednání, anebo jednání nebo následek (nebo obojí) jsou alespoň částečně shodné, shoda ovšem musí být v podstatných okolnostech, jimiž se rozumí zejména skutkové okolnosti charakterizující jednání nebo následek z hlediska právní kvalifikace, která přichází v úvahu; podstatnými z tohoto hlediska nejsou ty skutkové okolnosti, které charakterizují jen zavinění či jiný znak subjektivní stránky činu (srov. rozhodnutí č. 1/1996-I.). Na zachování totožnosti skutku nemají vliv změny v okolnostech, které pouze individualizují žalovaný skutek z hlediska času, místa a způsobu spáchání činu, formy zavinění, rozsahu následku a motivace, když jinak shoda v následku či jednání není dotčena. Tak na podstatě skutku nic nezmění např. upřesnění data spáchání trestného činu oproti obžalobě. Totožnost skutku zůstane zachována, jestliže odpadnou nebo se změni některé skutečnosti uvedené v obžalobě, které se vztahují k jiným okolnostem než k relevantnímu jednání nebo následku. Totožnost skutku bude zachována při rozdílném následku i tehdy, když skutečnosti zjištěné v hlavním líčení, které charakterizují jednání obviněného, jsou alespoň částečně totožné s popisem jednání v obžalobě.

33. O totožný skutek tedy jde i tehdy, je-li totožná podstata skutku, tj. je-li zachována alespoň částečná totožnost jednání nebo alespoň částečná totožnost následku (srov. rozhodnutí č. 23/1972 a č. 21/2010 Sb. rozh. tr. a usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2002, sp. zn. [II. ÚS 143/02](#), uveřejněné pod č. 21/2002 ve svazku 27 na s. 261 Sb. n. a u.). V daném případě správně soudy nižších stupňů vycházely z toho, že byla zachována částečná totožnost následku, správná byla též jejich úvaha o vzájemném poměru trestných činů, které byly v tomto řízení zvažovány - a sice jednak poškození věřitele podle § 222 tr. zákoníku a zkršlování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku. Druhý uvedený trestný čin je v poměru subsidiarity k tomu na prvním místě, jenž je jako poruchový delikt primární (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2598). Proto nelze-li právně kvalifikovat skutek podle § 222 tr. zákoníku, je namístě zabývat se tím, zda nedošlo alespoň k ohrožení majetkových práv těchto věřitelů. I z této konstrukce a vzájemného vztahu uvedených dvou skutkových podstat trestných činů je zřejmé, že právní řád počítá s tím, že k takové změně právní kvalifikace může v trestním řízení docházet. To se stalo i v tomto případě. Původně bylo zahájeno trestní stíhání a následně podána obžaloba na obviněnou s tím, že nakládáním s majetkem B. I. došlo ke zmaření uspokojení pohledávek věřitelů uvedených v petitu obžaloby, čímž jim měla být způsobena škoda, neboli bylo obviněné kladeno za vinu, že porušila zájem společnosti na ochraně jejich majetku, zatímco uznána vinnou byla pro zkršlování údajů o stavu hospodaření a jmění v podobě zatajení účetních knih, čímž majetková práva týchž poškozených věřitelů ohrozila, neboli došlo jednak k porušení zájmu společnosti na řádném vedení a uchování účetnictví a dalších dokladů sloužících k přehledu o stavu hospodaření a jmění, čímž ale současně došlo i k ohrožení majetkových práv věřitelů, což je jednou ze dvou výslovně uvedených alternativ ohrožovacího následku (nemusí dojít k porušení těchto práv, postačí jejich ohrožení). Z uvedeného též vyplývá, že totožnost skutku je zachována z důvodu částečné totožnosti následku, který je částečně shodný v podstatných skutkových okolnostech (jde stále o tytéž poškozené, jejichž práva byla jednáním obviněné ohrožena, nebylo-li prokázáno, že byla porušena způsobem popsáným v § 222 tr. zákoníku).

34. Nejvyšší soud tak k této otázce uzavírá, že v daném případě byla zachována totožnost skutku, která je držena částečnou shodností následku při různosti trestněprávně relevantních jednání. Ustanovení § 254 odst. 1 tr. zákoníku je ve vztahu k § 222 odst. 1 tr. zákoníku v poměru subsidiarity, neboť poruchový delikt má před ohrožovacím přednost, proto není-li v trestním řízení prokázáno zmaření uspokojení pohledávek věřitelů, je namístě zabývat se tím, zda majetková práva poškozených nebyla protiprávním nakládáním s účetnictvím ohrožena ve smyslu § 254 odst. 1 in fine tr. zákoníku. Totožnost skutku je v takovém případě zachována.

35. Ze shora uvedených důvodů tak Nejvyšší soud považuje za nedůvodné námitky obviněné, jejichž prostřednictvím zpochybnila trestněprávní posouzení skutku, kterým byla uznána vinnou, jako přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku.

36. Na podkladě všech popsaných skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněné M. T. je i přes svůj formální poukaz na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. e) a g) tr. ř. zjevně neopodstatněné.